

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 22.4.2015 г.
COM(2015) 177 final

2015/0093 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Регламент (ЕО) № 1829/2003 по отношение на възможността на държавите членки да ограничават или забраняват употребата на генетично модифицирани храни и фуражи на своята територия

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

След влизането в сила на Регламент (ЕО) № 1829/2003¹ нито веднъж не бе постигнато квалифицирано мнозинство сред държавите членки „за“ или „против“ проект на решение на Комисията за разрешаване на генетично модифицирани организми (ГМО) и генетично модифицирани (ГМ) храни и фуражи. Резултатът от обсъжданията винаги е бил „без становище“ на всички етапи на процедурата (постоянен комитет и апелативен комитет според настоящите приложими правила, а преди това — Съвета). В резултат на това решенията за разрешаване са приети от Комисията в съответствие с приложимото законодателство без становището на комитета на държавите членки. Връщането на досието при Комисията за окончателно решение, което като цяло е изключение за такава процедура, се превърна в правило при вземането на решения относно разрешенията за ГМ храни и фуражи. С Регламент (ЕО) № 1829/2003 се позволява на държавите членки да приемат мерки за ограничаване или забрана на употребата на разрешени ГМО и ГМ храни и фуражи само ако те са в състояние да докажат, че въпросният продукт може да представлява риск за здравето на хората и за околната среда. Причините, поради които държавите членки гласуват против, са различни. Често те изразяват опасения, валидни на национално равнище, които са свързани не само с въпроси за безопасността на ГМО по отношение на здравето или околната среда.

Европейската комисия беше назначена въз основата на набор от политически насоки, представени пред Европейския парламент. В тези насоки бе поет ангажимент да се направи преглед на законодателството, приложимо при разрешаването на генетично модифицирани организми (ГМО).

Резултатите са представени в съобщението за преглед на процеса на вземане на решения относно генетично модифицираните организми (ГМО)².

Комисията стига до заключението, че нормативната уредба за вземане на решения относно ГМ храни и фуражи трябва да бъде адаптирана.

Ето защо Комисията предлага да се разшири обхватът на решението, договорено от Европейския парламент и от Съвета в Директива (ЕС) 2015/412³, относно отглеждането на ГМО и то да включва и ГМ храни и фуражи, което е в интерес на демократичния избор и последователността.

¹ Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския регламент и на Съвета от 22 септември 2003 г. относно генетично модифицираните храни и фуражи (ОВ L 268, 18.10.2003 г., стр. 1).

² Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите за преглед на процеса на вземане на решения относно генетично модифицираните организми (ГМО), COM(2015)176 final.

³ Директива (ЕС) 2015/412 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2015 г. за изменение на Директива 2001/18/ЕО относно възможността държавите членки да ограничават или забраняват отглеждането на генетично модифицирани организми (ГМО) на своя територия (ОВ L 68, 13.3.2015, стр. 1).

2. НАСТОЯЩА НОРМАТИВНА УРЕДБА

2.1. Въведение

Европейският съюз има всеобхватна нормативна уредба за разрешаването, проследяването и етикетирването на ГМ храни и фуражи.

Регламент (ЕО) № 1829/2003 относно ГМ храни и фуражи обхваща храни, хранителни съставки и фуражи, съдържащи, състоящи се или произведени от ГМО. Приложното му поле обхваща и ГМО, предназначени за други приложения, като например отглеждане, ако те се използват като изходен материал за производството на храни и фуражи. В документа тези различни продукти са означени като „ГМО и ГМ храни и фуражи“.

С Регламент (ЕО) № 1829/2003 се въвежда процедура за разрешаването, чиято цел е да се гарантира, че пускането на пазара на въпросните продукти няма да представлява риск за здравето на човека, здравето на животните и околната среда. За да се постигне това, в основата на процедурата стои научна оценка на риска: всяко издадено разрешение за пускане на пазара на даден продукт трябва да бъде надлежно обосновано, а най-важното основание за такава обосновка е научната оценка⁴. Според законодателството на ЕС тази научна оценка на риска е задача на Европейския орган за безопасност на храните (ЕОБХ) в сътрудничество с научните органи на държавите членки.

Регламент (ЕО) № 1829/2003 съдържа разпоредби, които позволяват на Комисията или на държавите членки да приемат спешни мерки срещу пускането на пазара/използването на разрешени ГМО, когато се окаже, че продуктът вероятно представлява сериозен риск за здравето или за околната среда. Тези мерки изискват наличието на научни данни, доказващи, че продуктът има вероятност да представлява сериозен риск за здравето или за околната среда.

2.2. Процес на вземане на решение за разрешаването на ГМО и ГМ храни и фуражи

С Регламент (ЕО) № 1829/2003, тълкуван от гледна точка на член 41 от Хартата на основните права и от съдебната практика на Съда на ЕС⁵, от Комисията се изисква — в ролята ѝ на орган, отговорен за управлението на риска — да вземе решение по заявление за разрешение в разумен срок (за предоставяне на разрешение или за отказ на разрешение).

След влизането в сила на Регламент (ЕО) № 1829/2003 държавите членки нито веднъж не постигнаха квалифицирано мнозинство за или против проект на решение на Комисията. На всички етапи на процедурата (постоянен комитет и апелативен комитет съгласно понастоящем действащите правила) беше изразявано, че няма становище (липса на квалифицирано мнозинство за или против проекта на решение). В

⁴ В членове 7 и 19 от Регламент (ЕО) № 1829/2003 се предвижда, че към становището на ЕОБХ Комисията може да вземе предвид „други законни фактори, свързани с разглеждания проблем“.

⁵ Решение на Съда на ЕС, C-390/99, Canal Satélite Digital SL, параграф 41.

резултат на това решенията за разрешаване са приети от Комисията в съответствие с приложимото законодателство без становището на комитета на държавите членки.

Съображенията, изтъкнати от държавите членки, за да се обосноват, че са се въздържали или са гласували против проект на решение за разрешение на даден ГМО или ГМ храни и фуражи, обикновено нямат научна обосновка, а се аргументират с други обстоятелства.

Същевременно, макар че Регламент (ЕО) № 1829/2003 позволява на Комисията да взема предвид „други законни фактори“ към оценката на риска, извършена от ЕОБХ, Комисията не е в състояние да се позовава на тези фактори, за да обоснове отказ за предоставяне на разрешение на продукти, които се считат за безопасни от ЕОБХ⁶, като освен това тя може да направи такова нещо само за ЕС като цяло.

До неотдавна нормативната уредба на Съюза не позволяваше на държавите членки да се противопоставят на употребата на ГМО за отглеждане и за други цели и на ГМ храни и фуражи на своята територия по друг начин освен чрез изразяване на отрицателен вот по време на процеса на вземане на решения, който води до разрешаването на ГМО и ГМ храни и фуражи, а след като бъде предоставено разрешение — чрез позоваване на предпазните клаузи/клаузите за спешни мерки. Тези клаузи вече са били използвани от някои държави членки за ГМО за отглеждане, а в по-редки случаи — ГМ храни и фуражи.

Други държави членки са решили да приемат едностранни забрани или de facto забрани, като така предотвратяват употребата на ГМО за отглеждане или на ГМ храни и фуражи на своята територия, или обвързват употребата с условия, които е невъзможно да бъдат изпълнени и поради това мерките водят до същия резултат. Тези едностранни мерки са оспорвани пред националните юрисдикции или Съда на Европейския съюз.

Що се отнася до отглеждането на ГМО: в съответствие с принципа на субсидиарност, с Директива (ЕС) 2015/412 на държавите членки се предоставя по-голяма гъвкавост да решат дали желаят да отглеждат ГМО на своята територия, без да се засяга оценката на риска, предвидена в системата на Съюза за разрешение на ГМО. Тя обхваща и ГМО за отглеждане, чиито разрешения са в ход или които вече са получили разрешение съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003. Посочената директива в никакъв случай не засяга процедурата за даване на научно обосновани

⁶ Позоваването от страна на Комисията на „други законни фактори“, посочено в Регламент (ЕО) № 1829/2003, при отказ да предостави разрешение може да бъде юридически издържано, ако е обосновано с императивни съображения от обществен интерес от същото естество, както е посочено в член 36 отДФЕС и съответната съдебна практика на Съда на Европейския съюз (вж. например Решение на Съда от 20.2.1979 г., дело 120/78 Rewe-Zentral (Cassis de Dijon) [1979 г.] ECR 649) и с цели от общ интерес, както е посочено в член 52, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз и съдебната практика на Съда на Европейския съюз (вж. например Решение на Съда от 12.7.2012 г., дело C-59/11, Association Kokopelli, ECLI:EU:C:2012:447).

разрешения съгласно Директива 2001/18/ЕО или съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003.

Директивата обаче не обхваща ГМО и ГМ храни и фуражи, разрешени съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРЕГЛЕДА НА КОМИСИЯТА

В съответствие с политическите насоки, издадени за Комисията на 15 юли 2014 г., в Съобщение на Комисията COM(2015) 176 final се представят констатациите на Комисията, които произтичат от прегледа на процеса на вземане на решения за ГМО и ГМ храни и фуражи. В съобщението се стига до заключението, че настоящата нормативна уредба следва да бъде изменена, като се разшири подходът, договорен в Директива (ЕС) 2015/412, за да включи и други продукти, попадащи в обхвата на Регламент (ЕО) № 1829/2003.

Директива (ЕС) 2015/412 беше приета съвсем наскоро. Настоящото предложение до голяма степен е повлияно от посочената директива, включително от целите ѝ и механизмите, предвидени за постигането на тези цели. Заключенията, направени от законодателя на Съюза по време на процеса на преговорите, могат да бъдат приложени към настоящото предложение.

Настоящото предложение до голяма степен се основава на Директива (ЕС) 2015/412 и е пряк резултат от политическия мандат на Комисията въз основа на политическите насоки, заради които тя бе назначена. Както и при Директива (ЕС) 2015/412, практическото въздействие на предложението ще зависи от степента, до която държавите членки се възползват от неговите разпоредби.

4. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

4.1. Обобщение на представеното предложение

С предложението на Комисията Регламент (ЕО) № 1829/2003 се изменя съгласно обикновената законодателна процедура, за да се въведат нови разпоредби, които позволяват на държавите членки да ограничат или да забранят употребата на ГМО и ГМ храни и фуражи, обхванати от нормативната уредба относно ГМО, на част от своята територия или на цялата си територия, като допълнение към възможностите, които вече са предоставени с Директива (ЕС) 2015/412 на държавите членки по отношение на ГМО за отглеждане .

Допълнителните правомощия, предоставени на държавите членки по настоящото предложение, ще се отнасят само до възможността да се приемат мерки в съответствие с Договора, които са за ограничаване или забрана на употребата на ГМО и ГМ храни и фуражи на тяхна територия, след като тези продукти са разрешени. Така то няма да засегне процедурните и съществени условия на разрешаването на ГМО и ГМ храни и фуражи съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003, които ще останат валидни за цялата територия на Съюза.

Мерките, приети от държавите членки, трябва да бъдат съвместими с вътрешния пазар, и по-специално член 34 от ДФЕС, с който се забраняват мерки, които имат равностоен ефект на количествени ограничения на свободното движение на стоки. Ето защо държавите членки, които се

ползват от настоящото предложение, ще трябва да обосноват приетите мерки, почиващи на основания, които да бъдат в съответствие с разпоредбите на член 36 от ДФЕС и на понятието за императивни съображения от обществен интерес, разработени в съдебната практика на Съда на Европейския съюз. Освен това предвидените мерки ще трябва да бъдат обосновани и съвместими с принципите на пропорционалност и на недискриминация между национални и ненационални продукти. И не на последно място, тези мерки ще трябва да бъдат в съответствие с международните задължения на Съюза.

Всяка държава членка, която иска да използва клаузата за неучастие, ще има свободата да обоснове това ограничение или забрана за всеки отделен случай, като се вземе предвид въпросния ГМО, вида на предвидената мярка, както и конкретните обстоятелства на национално или регионално равнище, които обосновават подобна клауза за отказ от участие.

По отношение на Директива (ЕС) 2015/412 държавите членки няма да могат да използват обосновки, свързани с оценката на рисковете за здравето или за околната среда, които са обстойно разгледани в решението за разрешение и с процедурите, които вече са предвидени с Регламент (ЕО) № 1829/2003, при разглеждането на нови рискове (например „спешни мерки“ по член 34 или „надзор“ по членове 9 и 21).

Новата възможност, която се дава с предложението, не включва пускането на пазара и употребата на продукти, които не са етикетирани като генетично модифицирани в съответствие с праговете на етикетирание, определени в нормативната уредба относно ГМО (например съгласно членове 12 и 24 от Регламент (ЕО) № 1829/2003 храни и фуражи, съдържащи случайно или технически неизбежно наличие на ГМ материал до 0,9 % от хранителните съставки, не се етикетират).

Държавите членки, които ще ограничават или забраняват използването на ГМО и ГМ храни и фуражи, които вече са на пазара, ще трябва също така да защитят правата на стопанските субекти, като им предоставят разумен срок, за да се даде възможност за поетапното изчерпване на съответните продукти.

4.2. Правно основание

Предложението е въз основа на член 114 от ДФЕС, който, освен че е правно основание за Регламент (ЕО) № 1829/2003, е и правното основание за приемането на мерките, предвидени в настоящото предложение.

4.3. Принципи за субсидиарност и пропорционалност

4.3.1. Съответствие на предложението с принципа на субсидиарност.

В съответствие с член 5, параграф 3 от ДЕС по силата на принципа на субсидиарност в областите, които не попадат в неговата изключителна компетентност, Съюзът действа само в случай и доколкото целите на предвиденото действие не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, както на централно, така и на регионално и местно равнище, а поради

обхвата или последиците от предвиденото действие могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза.

Настоящата нормативна уредба на Съюза напълно хармонизира процедурата за разрешение на ГМО и ГМ храни и фуражи и позволява на държавите членки да приемат мерки за ограничаване или забрана на употребата на ГМО и ГМ храни и фуражи само при условията, определени в посочената нормативна уредба. Към момента тази уредба съдържа ограничени възможности за държавите членки да изразяват съображения, различни от свързаните с безопасността на продукта, извън вота им в комитетите.

Предложението ще промени това положение, тъй като с него на държавите членки се предлага правно основание да приемат мерки за ограничаване или забрана на употребата на ГМО и ГМ храни и фуражи на своята територия, като тези мерки почиват на основателни съображения, различни от свързаните с безопасността на продуктите, при условие че тези мерки са в съответствие с правото на ЕС.

В съответствие с член 5, параграф 3 от ДЕС предложените изменения не засягат разпоредбите на Регламент (ЕО) № 1829/2003, като целта, която те имат, може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза. Това важи и за процедурата на Съюза за разрешение, основана на оценка на риска, и на разпоредбите, които позволяват единни и координирани действия на Съюза срещу евентуални рискове, причинени от ГМО, като например разпоредбите за спешни мерки или разпоредбите за надзор, като всички те имат за цел да осигурят високо равнище на безопасност в целия Съюз. В Директива (ЕС) 2015/412 Европейският парламент и Съветът напомниха, че тази цел се постига по-добре на равнището на Съюза, поради което на държавите членки се забранява да приемат мерки, с които се оказва въздействие върху тези въпроси⁷.

За въпроси, които не са свързани с рисковете за здравето и околната среда, предложението е изготвено на основание на общата презумпция, че вземането на решение на национално, регионално и местно равнище е най-подходящо, когато става въпрос за разглеждането на особености, свързани с употребата на ГМО и ГМ храни и фуражи в различните територии на Съюза. Предвид различните ситуации, които могат да попаднат в обхвата на предложението, беше счетено за нецелесъобразно да се прави опит да се посочат по-точно обосновките, които могат да се използват от държавите членки в подкрепа на мерките им, при условие че съответстват с правото на Съюза.

⁷

В съображение 2 се посочва, че „На цялата територия на Съюза следва да се постигне и поддържа хармонизирано високо равнище на защита на здравето, на околната среда и на потребителите“, докато в съображение 14 се посочва: „Избраното от Съюза равнище на защита на човешкото здраве или здравето на животните и на околната среда дава възможност за единна научна оценка в целия Съюз и настоящата директива следва да не променя това положение

Този подход е в съответствие с принципа на субсидиарност.

4.3.2. Съвместимост на предложението с принципа на пропорционалност

В съответствие с член 5, параграф 4 от ДЕС по силата на принципа на пропорционалност съдържанието и формата на дейност на Съюза не надхвърлят необходимото за постигане на целите на Договорите.

Предложението е ограничено само до това да се даде възможност на държавите членки да приемат обосновани мерки на своята територия за употребата на ГМО и ГМ храни и фуражи, разрешени съгласно нормативната уредба относно ГМО.

То не засяга процедурата на Съюза за издаване на разрешение, която се основава на оценката на рисковете, която следва да остане хармонизирана на равнището на Съюза, за да се запази еднакво равнище на безопасност в целия ЕС. За да се избегне припокриване с процедурите по нормативната уредба относно ГМО, при които се дава възможност на Съюза и на неговите държави членки да реагират по своевременен и координиран начин в случаи, когато е налице риск за здравето или за околната среда, след като даден ГМО е разрешен, на държавите членки не се разрешава да обосновават своите мерки със съображения, свързани с безопасността на продукта.

Предоставят се други механизми, за да се гарантира, че предложението не надхвърля необходимото за постигане на преследваната цел.

На практика, за да се гарантира, че приетите от държавите членки мерки ще бъдат ограничени до необходимото за постигането на преследваната цел, предложението не позволява на държавите членки да ограничат или забранят употребата на продукти, които не е необходимо да се етикетират съгласно нормативната уредба относно ГМО, дори в тях да се съдържат ГМО или ГМ храни и фуражи под праговете, определени в нея. Създадени са и разпоредби за защита на правата на стопанските субекти, които законно пускат на пазара ГМО или ГМ храни и фуражи, преди държавата членка да приеме мерки в съответствие с предложението.

В предложението се предвижда също така приетите от държавите членки мерки да бъдат обосновани с неопровержими съображения, съвместими с членове 34 и 36 от ДФЕС и свързани със съответната съдебна практика на Съда на Европейския съюз, и че те трябва да спазват принципите на пропорционалност и недискриминация.

С тези различни елементи се гарантира, че предложението не надхвърля необходимото за постигането на преследваната цел, както и че тя е съвместима с принципа на пропорционалност.

4.4. Избор на инструменти

Предлага се да се измени Регламент (ЕО) № 1829/2003 с регламент чрез прилагане на принципа *parallélisme des formes*. Задължението на Комисията да следи за прилагането на регламента по отношение на

въздействието *inter alia* върху здравето и функционирането на вътрешния пазар, както е посочено в Регламент (ЕО) № 1829/2003 относно ГМ храни и фуражи⁸, ще продължи да се прилага и ще включи разпоредбите за изменение, предложени с настоящия регламент.

5. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Не

⁸ Вж. член 48, параграф 2 от Регламента.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Регламент (ЕО) № 1829/2003 по отношение на възможността на държавите членки да ограничават или забраняват употребата на генетично модифицирани храни и фуражи на своята територия

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет⁹,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите¹⁰,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) С Директива 2001/18/ЕО¹¹ и Регламент (ЕО) № 1829/2003¹² (наричани по-долу „нормативната уредба относно ГМО“) се установява всеобхватна нормативна уредба за предоставянето на разрешения за пускане на пазара на генетично модифицирани организми (ГМО) и генетично модифицирани храни и фуражи. Целта на тези действия е да се гарантира безопасността на ГМО и генетично модифицирани (ГМ) храни и фуражи, като същевременно се създава вътрешен пазар за тези продукти.
- (2) И с Директива 2001/18/ЕО, и с Регламент (ЕО) № 1829/2003 се установява централизирана процедура на равнището на Съюза, при която Комисията е оправомощена да приема решения за изпълнение за предоставяне на разрешения или за отказ на разрешения по заявления за разрешения за ГМО и ГМ храни и фуражи въз основа на оценка на потенциалните рискове, които те могат да представляват за здравето на хората или на животните или за околната среда. В Регламент (ЕО) № 1829/2003 се предвижда също така, че могат да бъдат взети предвид други законни фактори, когато е целесъобразно.
- (3) Решения за изпълнение на Комисията относно разрешения за ГМО и ГМ храни и фуражи се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, предвидена в

⁹ ОВ С, , стр. .

¹⁰ ОВ С, , стр. .

¹¹ Директива 2001/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 март 2001 г. относно съзнателното освобождаване на генетично модифицирани организми в околната среда и за отмяна на Директива 90/220/ЕИО на Съвета (ОВ L 106, 17.4.2001 г., стр. 1).

¹² Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския регламент и на Съвета от 22 септември 2003 г. относно генетично модифицираните храни и фуражи (ОВ L 268, 18.10.2003 г., стр. 1).

Регламент (ЕС) № 182/2011¹³. Според тази процедура се предвижда, че държавите членки се включват на два етапа, а именно в постоянния комитет, а по-късно и в апелативния комитет, ако е необходимо.

- (4) Използването на генното инженерство в растения и храни и фуражи е тема, която поражда разделение на мненията в държавите членки и това е отразено в процеса на вземане на решения преди разрешаването на ГМО и ГМ храни и фуражи. След датата на прилагане на Регламент (ЕО) № 1829/2003 резултатите от гласуването в комисиите или Съвета показват, че досега не е било постигано квалифицирано мнозинство нито за, нито против разрешението на тези продукти. Ето защо в края на процедурата Комисията е приемала разрешения в съответствие с приложимото законодателство без становището на комитета на държавите членки.
- (5) След като даден ГМО или ГМ храни и фуражи бъдат разрешени в съответствие с Директива 2001/18/ЕО или Регламент (ЕО) № 1829/2003, държавите членки не могат да забраняват, ограничават или възпрепятстват свободното обращение на този продукт на своята територия освен в съответствие със строги условия, които са предвидени в правото на Съюза, като от тях се изисква да представят доказателства за сериозен риск за здравето или за околната среда. Някои държави членки са се позовавали на предпазните клаузи и спешните мерки, предвидени съответно в член 23 от Директива 2001/18/ЕО и член 34 от Регламент (ЕО) № 1829/2003. Други държави членки са използвали процедурата на уведомяване, предвидена в член 114, параграфи 5 и 6 от ДФЕС, която изисква представянето на нови научни доказателства, свързани със защитата на околната или работната среда. Други държави членки са приели едностранни забрани. Някои от тези мерки са оспорвани пред националните юрисдикции или Съда на Европейския съюз.
- (6) Тази ситуация беше променена наскоро по отношение на ГМО за отглеждане поради приемането на 13 март 2015 г. на Директива (ЕС) 2015/412¹⁴, с която се изменя Директива 2001/18/ЕО, за да се даде възможност на държавите членки да ограничават или забраняват отглеждането на ГМО на своя територия. Основната цел на новите разпоредби е да се даде възможност на държавите членки да решат дали желаят да позволят отглеждането на ГМО на своята територия, без да засегнат оценката на риска, предвидена в системата на Съюза за разрешение на ГМО. Тяхната цел беше да се осигури повече предсказуемост за стопанските субекти и да се ограничи позоваването от държавите членки на предпазните клаузи, предвидени в член 23 на Директива 2001/18/ЕО и член 34 от Регламент (ЕО) № 1829/2003. Очакваше се също така, че тези изменения ще имат положително въздействие върху процеса на вземане на решения за разрешаването на ГМО за отглеждане.

¹³ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

¹⁴ Директива (ЕС) 2015/412 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2015 г. за изменение на Директива 2001/18/ЕО относно възможността държавите членки да ограничават или забраняват отглеждането на генетично модифицирани организми (ГМО) на своя територия (ОВ L 68, 13.3.2015 г., стр. 1).

- (7) Основанията, които налагат измененията на Директива 2001/18/ЕО с Директива (ЕС) 2015/412 по отношение на ГМО за отглеждане, са от значение и за други ГМО и ГМ храни и фуражи, попадащи в обхвата на Регламент (ЕО) № 1829/2003. На практика резултатите от гласуването по решението за изпълнение за разрешението на продукти, попадащи в обхвата на Регламент (ЕО) № 1829/2003 и които не са за отглеждане, в съответния комитет или в Съвета, е винаги „без становище“ (няма квалифицирано мнозинство нито за, нито против разрешението), като има и държави членки, в които употребата на тези продукти е забранена. Като се вземат предвид тези въпроси, е целесъобразно да се измени Регламент (ЕО) № 1829/2003, за да се даде възможност на държавите членки да ограничат или забранят употребата на ГМО и ГМ храни и фуражи за цялата или за част от своята територия въз основа на неопровержими основания, съвместими с правото на Съюза, но които не са свързани с рискове за здравето на човека и на животните и за околната среда, тъй като те вече са оценени на равнището на Съюза в съответствие с Регламент (ЕО) № 1829/2003. Тази възможност не следва да се прилага за ГМО за отглеждане, които вече са обхванати от измененията, направени на Директива 2001/18/ЕО с Директива (ЕС) 2015/412.
- (8) Следователно на държавите членки следва да се даде възможност да приемат мерки, с които се ограничава или забранява употребата на ГМО или ГМ храни и фуражи на цялата или на част от територията им, както и на група ГМО или ГМ храни и фуражи, след като те вече са разрешени, при условие че тези мерки са обосновани с неопровержими основания в съответствие с правото на Съюза и са в съответствие с принципите на пропорционалност и недискриминация между национални и ненационални продукти, и с член 34, член 36 и член 216, параграф 2 от ДФЕС.
- (9) Ограниченията или забраните, приети в съответствие с настоящия регламент, следва да се отнасят до употребата, а не до свободното обращение и внос на генетично модифицирани храни и фуражи.
- (10) Равнището на защита на здравето на човека и на животните и на околната среда, постигнато посредством процедурата за разрешение, предвидена с Регламент (ЕО) № 1829/2003, изисква единна научна оценка в целия Съюз, като настоящият регламент не следва да променя това положение. За да се избегне припокриване с компетентностите, предоставени на органите за оценка на риска и за управление на риска съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003, на държавите членки не следва да се разрешава да използват основания, свързани с рискове за здравето и за околната среда, които следва да бъдат разгледани в съответствие с процедурата, която вече е утвърдена в Регламент (ЕО) № 1829/2003, и по-специално в членове 10, 22 и 34 от нея.
- (11) Мерките, приети от държавите членки в съответствие с настоящия регламент, следва да бъдат обвързани с процедура за контрол и с предоставяне на информация на равнището на Съюза с цел функционирането на вътрешния пазар. С оглед на равнището на контрол и информация, предвидено в настоящия регламент, не е необходимо допълнително да се предвижда прилагането на

Директива 98/34/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹⁵. С измененията, които с настоящия регламент се внасят в Регламент (ЕО) № 1829/2003, се предвижда, че държавите членки могат да ограничат или забранят употребата на ГМО или ГМ храни и фуражи на цялата или на част от своята територия за целия срок на продължителност на разрешението, при условие че е изтекъл установеният период, в който не се предприемат никакви действия и през който на Комисията и на другите държави членки е била дадена възможност да коментират предложените мерки. Поради това съответната държава членка следва да предостави проект на тези мерки на Комисията поне 3 месеца преди приемането им, за да даде възможност на Комисията и на другите държави членки да направят коментари в тази връзка, като по време на този срок следва да се въздържа от приемане и изпълнение на тези мерки. След като изтече установеният период, в който не се предприемат никакви действия, държавата членка следва да може да приеме мерките в първоначално предложения им вид или изменени, за да се вземат предвид коментарите на Комисията или тези на държавите членки. На държавите членки следва да бъде позволено да уведомят Комисията за мерки, приети съгласно настоящия регламент, като преди те да бъдат приети, продуктът, засегнат от тяхното действие, е разрешен, така че ограничението или забраната започва своето действие, считано от датата на влизане в сила на разрешението на Съюза.

- (12) В случаите, когато даден продукт е бил законно използван, преди дадена държава членка да приеме мерки в съответствие с настоящия регламент, следва да се предостави достатъчно време на стопанските субекти, за да се позволи поэтапното изчерпване на продукта от пазара.
- (13) Мерките, приети съгласно настоящия регламент и с които се ограничава или забранява употребата на ГМО или ГМ храни и фуражи, не следва да засягат употребата на тези продукти в други държави членки, нито на продукти, произлизащи от консумацията им. Освен това настоящият регламент и приетите в съответствие с него национални мерки не следва да засягат изискванията на правото на Съюза относно непреднамереното и случайно наличие на ГМ материали в други продукти и не следва да засягат пускането на пазара и употребата на продукти, които са в съответствие с тези изисквания.
- (14) Регламент (ЕО) № 1829/2003 следва да бъде съответно изменен,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

В Регламент (ЕО) № 1829/2003 се вмъква следният член:

„Член 34а

Ограничения или забрани от държавите членки

1. Държавите членки могат да приемат мерки за ограничаване или забрана на употребата на продуктите, посочени в член 3, параграф 1 и член 15, параграф 1 и разрешени в съответствие с настоящия регламент, при условие че тези мерки са:

¹⁵ Директива 98/34/ЕО на Европейския парламент и Съвет на 22 юни 1998 г. установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите стандарти и регламенти и правила относно услугите на информационното общество (ОВ L 204, 21.7.1998 г., стр. 37.)

- а) мотивирани и оправдани с неопровержими основания в съответствие с правото на Съюза, които в никакъв случай не противоречат на оценката на риска, извършена в съответствие с настоящия регламент;
 - б) пропорционални и недискриминационни.
2. Когато дадена държава членка възнамерява да приеме мерки, както е предвидено в параграф 1, тя първо представя на Комисията проект на тези мерки и съответната обосновка. Комисията незабавно уведомява останалите държави членки за проекта на мерките и съответната обосновка. Държавата членка може да представи проекта на мерките и такава информация преди завършването на процедурата за разрешение, предвидена в членове 7 и 19.
За срок от 3 месеца, считано от датата на подаване до Комисията на проекта на мерките и информацията в съответствие с първа алинея:
 - а) държавата членка се въздържа от приемане и изпълнение на тези мерки;
 - б) Комисията и държавите членки могат да отправят считаните от тях за целесъобразни коментари до държавата членка, която е изпратила проекта за мерки.
3. В мерките, приети в съответствие с параграф 1 от настоящия член, следва да се предвиди разумен период от време, през който могат да бъдат използвани наличните количества от продуктите, посочени в член 3, параграф 1 и член 15, параграф 1, засегнати от тези мерки и които биха могли да бъдат законно използвани преди датата на приемането на тези мерки.
4. Мерките, приети в съответствие с параграф 1 от настоящия член, не засягат употребата в съответната държава членка на храни и фуражи, съдържащи случайно или технически неизбежно наличие на генетично модифициран материал, които — чрез прилагане на праговете, посочени в членове 12 и 24 — не се изисква да бъдат етикетирани в съответствие с настоящия регламент.
5. Параграфи 1 — 4 от настоящия член не се прилагат за ГМО за отглеждане“.

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател